

ZPRAVODAJ

Obce Černousy

Listopad / 2019

<http://cernousy.cz>

<https://www.facebook.com/Obec-Černousy>

Občasník obce Černousy. Své připomínky a náměty na články adresujte na Obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.

Slovo Starosty

Dobrý den,

v měsíci říjnu začala společnost SILKOM s terénními úpravami odpočívadel pro cyklisty a stavebními pracemi na propojení cyklostezky mezi ČR a PL v rámci společného projektu Witka - Smědá. Další omezení, které se týká naší obce a občanů nás čeká v měsících listopad 2019 až březen 2020, kdy bude probíhat rekonstrukce silniční zeleně v úseku od železničního přejezdu u Linety na křižovatku u Tanku. Bude pokáceno celkem osm stromů, zbytek bude odborně ošetřen. Proto dojde v tomto úseku k omezení provozu, které bude upraveno dopravními značkami a provoz budou řídit poučení pracovníci.

Vzhledem k tomu, jako spoušť nám nadělal kůrovec v lesích a potřebnosti likvidace následků, jedním s Úřadem práce o možném prodloužení stávajících pracovních smluv pracovníků na VPP. Měsíc říjen nám přinesl krásné počasí, přeji vám i takový zbytek podzimu.

Miroslav Richter, starosta

Blahopřání

V listopadu slaví své narozeniny **21** našich občanů a občánek a v prosinci jich oslaví své narození **20**.

Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny **v listopadu** slaví paní a slečny: Mária Horáková, Vědunka Beranová, Jiřina Šikolová, Mariya Prokopenko, Romana Brázdová, Petra Stoklasová, Šárka Šemberková, Monika Grulová, Eva Feriová, Lucie Síglová, Drahomíra Kučerová, Kateřina Grulová a Nela Hospodářská.

Pánové a chlapi: Karol Ištok, Josef Konkus, Oldřich Kudrnovský, Ladislav Babiak, Roman Koneckí, Jan Pražák, Radek Hospodářský a David Rusňák.

V prosinci budou slavit dámy: Anna Ondřejíková, Zdeňka Wollmannová, Hana Babiaková, Iveta Kellerová, Lýdia Husarová, Daniela Konecká, Jana Síglová, Lucie Balogová a Vanesa Hospodářská.

Pánové: Jiří Šemberk, Josef Šiška, Jan Danč, Jiří Šemberk ml., Jan Ottmar, Milan Zaunar ml., Marek Vnouček, Marek Richter, Dominik Slípka, Matěj Richter a Matěj Matiaš.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat své nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Obecní zastupitelstvo

Zasedání zastupitelstva obce č. 4 / 2019 svolal starosta Miroslav Richter dne 25. září do zasedací místnosti OÚ. Zastupitelé se sešli v plném počtu devíti, zúčastnilo se i 19 místních občanů.

Zastupitelstvo obce schválilo: prodej akcií ČSAD Liberec, a.s. a Autocentrum Nord, a.s. společnosti Autobusy LK s.r.o. dle nabídkové ceny, Plán společných zařízení v rámci KoPÚ Černousy, přidělení obecního bytu ve Vsi čp. 27, pacht pozemků a mnoho dalšího.

Další zasedání zastupitelstva obce č. 5 / 2019 svolal starosta dne 30. října. Na programu byl pouze jeden bod, schválení Plánu společných zařízení – KoPÚ Boleslav, který zastupitelé jednohlasně schválili.

Usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na stránkách obce <http://cernousy.cz>.

V říjnu se také uskutečnilo 3. jednání finančního výboru v tomto volebním období, tentokrát ve spolupráci s kontrolním výborem. Řešily se zde majetkoprávní operace, aktuální stav hospodaření, investiční a neinvestiční záměry obce. Zápis z jednání Finančního a kontrolního výboru si můžete také přečíst na stránkách obce.

3.000,- €

Vypsaná odměna*.

Policie žádá o pomoc – hledá se „vrhač větví“

Od října 2013, pokládá, dosud neznámý pachatel malé stromky nebo větve na silnice, tak, aby řidiči projíždějící těmito místy museli zastavit. Po té hází na řidiče a jejich vozidla různé předměty. Případy byly zaznamenány v těchto místech: **Schönbach, Kottmarsdorf, Friedersdorf, Neugersdorf a Leutersdorf**

Popis pachatele:

- Muž, mladšího nebo středního věku, cca 170 až 180 cm vysoký, štíhlé sportovní postavy
- Bunda s kapucí, volnější kalhoty s kapsami na nohavicích
- Čepice, šála nebo šátek
- Pohybuje se s pánským jízdním kolem, které má sedlovou tyč v jiné barvě, velmi vysoko umístěné sedlo nakloněné dopředu, reflektor elipsovitého tvaru pod sedlem a má u sebe kapesní svítilnu nebo čelovku

Kdo je zodpovědný za nebezpečné útoky v silničním provozu?

Pokud můžete podat informace k osobě na obrázku, nebo jste byli sami postiženi, přihlaste se na níže uvedených kontaktech, nebo na kterékoli jiné policejní služebně. Pokud byste narazili přímo na podezřelého „vrhače větví“ volejte ihned tísňovou linku policie.

Policejní ředitelství Görlitz

Telefon: +49 (0)3581 468 - 100

E-Mail: fmbst.pd-gr@polizei.sachsen.de

* Policejní ředitelství Görlitz vypsalu odměnu 3.000 Euro za informace, které povedou k usvědčení pachatele

POLIZEIDIREKTION
GÖRLITZ

Vítání občánků

Letos byla porodnost v naší obci opravdu rekordní a tak jsme mohli 12. října v zasedací místnosti obecního úřadu slavnostně přivítat sedm nově narozených občánků. Paní Ivana Křišáková přivítala všechny přítomné a představila starostovi obce nově narozené děťátka za poslední roční období: Zuzanu Novákovou, Jana Roušara, Natálii Šikolovou, Jana Rusňáka, Daniela Vološina, Alici a Marka Kopřivovi. Starosta pan Miroslav Richter poté přivítal nové občánky do naší obce, rodičům popřál hodně trpělivosti a lásky při jejich výchově a hodně štěstí a zdraví v jejich životě. Rodiče se podepsali do pamětní knihy, dostali od starosty kytičku a pamětní list, od zástupkyň sboru pro občanské záležitosti Stáni Štrbákové a Ivany Křišákové dárek od obce a plyšovou hračku pro štěstí. Na závěr byl slavnostní přípitek a společné focení. Fotky z vítání občánků si můžete prohlédnout na stránkách obce: <http://cernousy.cz> v části „Fotogalerie“ a také na Facebooku: <https://www.facebook.com/Obec-Černousy>.

Výlet na Zahradu Čech

Tak jako každoročně, i letos nám Obec připravila pěkný výlet na zahradnický veletrh Zahrada Čech do Litoměřic. V pondělí 16. září jsme se tak mohli pokochat prohlídkou kytiček, stromků, ovoce, zeleniny, různých kutilských potřeb, něco si nakoupit, ochutnat burčák, nebo jen tak posedět, dát si něco k snědku a poslouchat hudbu. Počasí sice nebylo úplně ideální, naštěstí jsme ale nijak nepromokli.

Díky ochutnávce burčáku a jiných lihových pochutin jsme se potom celou cestu zpět v autobusu vesele bavili a cesta nám příjemně utekla. Domů jsme se vrátili krátce po 18té hodině příjemně unaveni a spokojeni. Miranovu pozvánku do jeho hospody, kterou byl ochotný pro nás otevřít jsme raději s díky odmítli.

Děkujeme tímto obci za to, že nám zorganizovala tento moc pěkný výlet.

Spokojení účastníci zájezdu.

O knihovně

Dne 5.10.2019, měla knihovna : Den otevřených dveří. Od 9-11 hodin. Knihovna se může pochlubit úplně novým vybaveným nábytkem, řadou kvalitních knih, rozdělených na: Beletrii, naučná pro děti i dospělé, detektivky, romány pro ženy, dívčí četba, knihy pro děti všech věkových kategorií a pohádky. Milovníci historických románů, válečných příběhů i sci-fi, najdou své. Dále časopisy: Frýdlantský zpravodaj, Obecní zpravodaj a pro děti Dráček, a jiné .

Návštěvníky čekaly ukázky: vkládání nového čtenáře, technika obalování knih, seznamování s obsahem knih v regálech, děti měly možnost výtvarných zručností, např.: kreslení, vystřihování, sami si vyrobili postavičky z kaštanů.

V neposlední řadě nabídka občerstvení, aby nám to povídání pěkně ubíhalo.

Bohužel, přišlo jen sedm(7) zájemců, z toho ta osmá byla Děřichovská knihovnice paní Kohoutová.

Tak to je smutná bilance, pro naši obec, ve které žije kolem 300 obyvatel.

Vaše knihovnice

Černouský kvíz

Správná odpověď z minulého kvízu: Dva starostliví tatínci na fotce z roku 1975 jsou pan Josef Hanzl s malým Pepčou a pan Zdeněk Beran s malým Járrou.

Do uzávěrky tohoto vydání nám byla doručena pouze jedna správná odpověď, a to od **Tomáše Kleina**, který se tímto stává výhercem. **Blahopřejeme!** Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu:

Kdo je ta hodná a usměvavá babička na fotce z roku 1999 ?

Své odpovědi pošlete na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), **můžete jí sdělit i osobně** Petru Coufalovi.

Výherce, který bude vylosován ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové v Černousích.

Bába bylinářka

Hálka

Hálka (latinsky cecidium, anglicky gall) je vláknitý výrůstek na rostlině (často růži), který je zpočátku zelený, později rezavý. V botanice se útvaru říká BEDEGUÁR. Vzniká napíchnutím listu hmyzem, který se jmenuje ŽLABATKA RŮŽOVÁ (Diplolepis rosae).

Účinky rostliny: zánět mandlí, angína, chřipka, posílení imunity, zánět močových cest, opary, horečka, bércové vředy (mast z tinktury), močové kameny, močový písek, odřeniny, popáleniny, protibakteriální účinek, protiplísňový účinek, prospívají trávicímu traktu, protektivní (ochranný) účinek na kardiovaskulární systém (srdce, cévy), protirakovinný účinek

Účinky na zdraví

Využívají se při léčbě **horeček, angín (zánětů mandlí) a chřipek. Posilují imunitu (imunostimulans) a čistí močové cesty.** Jsou vynikající při opakovaných **oparech.** Používají se ve formě **alkoholového extraktu - tinktury.**

Rostliny fenoly používají jako přírodní fungicidy. Rostliny si ukládají fenoly do semen, pupenů, plodů, květů, aby je ochránily před škůdci a chorobami a UV zářením. U lidí a zvířat fenolické látky **pozitivně ovlivňují oběhový systém a trávicí trakt, jsou prokázány i protirakovinné účinky.**

Šípkové hálky velmi výrazně posilují imunitu, mají silné antioxidační, protizánětlivé a antibiotické účinky. Pomáhají při chřipce, jiných virózách, nachlazení a horečce. Čistí ledviny, pomáhají rozpouštět ledvinové kameny, čistí močový měchýř a odplavují z něj písek. Pomáhají ničit bakterie, plísňe a houby, urychlují hojení oparů - na rtu i pásového, pozitivně ovlivňují oběhový systém a trávicí trakt, pomáhají i při bércových vředech, různých odřeninách a popáleninách, kde stimulují rychlejší růst "nové kůže". Jsou jim přisuzovány i protirakovinné účinky.

Jak již bylo řečeno, nejčastěji se využívají ve formě tinktury. Dá se koupit. Pokud si ji budete chtít vyrobit sami, musíte nejprve hálky rozříznout a odstranit larvy. Někteří se s tím příliš nepiplají, protože odstranit opravdu všechny může být hodně těžké. Na léčivost to nemá vliv, možná i naopak, protože v dřívějších dobách se používaly i tyto larvy. Ale to už je na každém, jestli na to má žaludek. Po vyčištění hálky naložíte do alkoholu, stejně jako při přípravě jakékoliv jiné tinktury. Po proležení můžete scedit, ale není to nutné. K přípravě nálevu se upravené hálky suší.

Hálková tinktura - recept a dávkování

Hálky rozstříháme na malé kousky, odstraníme případně larvy žlabatky, napěchujeme do sklenice a zalijeme čistým alkoholem. **Poměrově jde o 15 gramů hálek na 100 ml alkoholu.** Po dobu dvou až tří týdnů necháme louhovat a každý den protřepeme. Potom tinkturu přefiltrujeme a uchováme v uzavřené lahvičce.

Tinktury se užívá **3x denně kávová lžička** a můžeme ji také kombinovat i s jinými bylinkami.

Třeba si tinkturu můžete přidávat do čaje z echinacey, nebo břízy a topolu a posílit tak účinky všech ingrediencí např. na **posílení imunity.**

Ivana Krišáková

Něco z historie

V této rubrice Vám budeme v následujících vydáních nadále přepisovat články z nádherné publikace „Černousy ... Jak šel život v obci do roku 1940“, autorů pana Güntera Krause a Petra Krause, kterou nám darovali a je k nahlédnutí na OÚ. Touto cestou jim ještě jednou děkujeme!

Doprava v Černousích

Železnice

Před stavbou trati Liberec – Frýdlant – Zavidov – Nikrisch se vedl veškerý provoz mezi uvedenými místy po silnici Liberec – Zhořelec. U krečamu v Habarticích se hromadilo množství povozů, které čekaly na celní odbavení nebo se kočí obcerstvovali v krečamu nebo tam hledali nocleh. Velké množství povozů bylo vidět na vysokém příjmu celnice z roku 1850. Velmi často byl různými nákladními vozy plný nejen dvůr celnice, ale i dvůr krečamu.

21. května uzavřelo Rakousko-Uhersko smlouvu s Pruskem o zřízení trati Liberec – Görlitz. To se však změnilo dokončením trati Liberec – Zavidov, která byla otevřena v květnu 1875. Zavidov – Nikrisch pak 1. července, dále Zhořelec – Nikrisch – Žitava 1. října 1875. Zvláštní je, že železniční trať lze nalézt už na mapových listech tzv. 2. vojenského mapování z let 1852. Pravděpodobně už tehdy se uvažovalo o jejich zřízení.

Dráhu vlastnila a provozovala společnost Jihoseveroněmecká spojovací dráha (*Südnorddeutsche Verbindungsbahn – SNDVB*) od zahájení dopravy 1. července 1875 až do svého zestátnění 1. ledna 1908. Jako jedinou památku na tuto společnost lze ještě podél tratě nalézt hraniční kameny, vymezující pozemky dráhy. Po zestátnění dráha připadla C. a K. rakouským státním drahám (*k. k. österreichischen Staatsbahnen – kkStB*) a po vzniku samostatného Československa pak nově vzniklým Československým státním drahám. Po připojení Sudet k Říši pak dráhu převzaly Říšské dráhy (*Deutsche Reichsbahn*) s ředitelstvím v Drážďanech. V jízdním řádu pak trať Görlitz – Zittau / Seideberg – Reichenberg byla vedena jako trať KBS 160e.

Na přelomu 19. a 20. století byly Černousy jednou ze zastávek na trati rychlíku z Liberce do Görlitz, kde na něj navazovaly přípoje na Prahu a Vídeň nebo do Berlína.

Roku 1912 je z nádraží v Černousích vybudována vlečka do závodu Christoph a Unmack.

11. března 1925 začala Juta ve Višňové jednat s provozovatelem dráhy o prodloužení půlnočního spoje až do Černous. Toto bylo ředitelstvím drah zamítnuto.

Na trati jezdilo roku 1935 denně 6 osobních a 2 nákladní vlaky ze Závídova do Liberce a 6 osobních a 2 nákladní vlaky z Liberce do Závídova.

Autobusová doprava

Autobusová doprava se obyvatel Černous přímo netýkala, ale pokud chtěli cestovat do Frýdlantu, bylo možné ji z Habartic nebo Pertoltic využít.

Na velikonoce roku 1927 zahájil Herbert Lange (bytem v Habarticích č.p. 101) provoz na trase Habartice – Pertoltice – Arnoltice – Frýdlant, který provozoval až do posvícení. Toho dne, v noci z pondělí na úterý, havaroval mezi Pertolticemi a Habarticemi na zkušební jízdě právě opravený autobus. Autobus byl zcela zničený a Hubert Lang dalšího dne na následky svých zranění zemřel ve frýdlantské nemocnici.

Od října 1927 do října 1931 byla tato linka provozována Ernstem Hammerschmidtem z Frýdlantu. Po něm převzal linku Hugo Gries, podnikatel v dopravě z Raspenavy. Ale i on musel jízdy v květnu 1932 ukončit. O pravidelný spoj se pokoušel i Josef Brettschneider z Hejnic, ale i on byl nucen po několika dnech provoz ukončit. Příčinou byly velké těžkosti, které mu byly ze strany úřadů dělány.

Na jaře 1933 převzal linku majitel koncese na jízdy Frýdlant – Bulovka, Franz Blumrich (z Bulovky č.p. 96). Ale i on musel 7. září (po půl roce) skončit, protože úřady požadovaly nabytí koncese a složení kauce ve výši 5000,- Kč. Tím se provoz na této lince na rok zastavil. Až 3. října 1934 po překonání všech těžkostí a složení požadované kauce mohl Franz Blumrich opět na této trati jezdit. Povolení mu bylo uděleno na 15 let. Cena jízdného byla na jízdu dlouhou 13 km původně 7 Kč, později byla zlevněna na 5,50 Kč (průměrná hodinová mzda tehdy činila 2,30 – 5 Kč).

Obrázky ze starých časů

Vážení čtenáři, v této rubrice Vám otiskujeme obrázky a fotografie z historie naší obce. Pokud máte doma nějakou fotku z dob minulých, budeme velice rádi, když nám jí zapůjčíte k otisknutí. **Tentokrát tehdejší hostinec ve Vsi.**

Zubní ordinace Černousy
DOVOLENÁ
22.11. – 9.12.2019

Město Frýdlant Vás zve na tradiční akci

PRŮVOD SVATÉHO MARTINA

aneb „Pojďte s námi rozsvítit Frýdlant“

8. LISTOPADU 2019

Program

16:45 Sraz na nádvoří frýdlantského zámku

17:00 Příjezd sv. Martina na zámek

17:05 Odchod průvodu do městského parku

18:00 Světelná show

Od 16:00 - 19:00 Kulturní program a řemeslný trh
na náměstí T. G. Masaryka

www.mesto-frydlant.cz

MĚSTO FRÝDLANT VÁS ZVE NA KONCERT

František Nedvěd a Tie Break

15.11.2019

Kino Frýdlant od 19:00 hodin

VSTUPNÉ: PRÍZEMÍ 200 Kč BALKON 180 Kč

Prodej vstupenek 22.10.2019 od 15:00 hodin

VSTUPENKY ZAKUPÍTE NA PORTÁLU WWW.EVSTUPENKA.CZ,
V TDRISTICKÉM INFORMAČNÍM CENTRU FRÝDLANT A NA VŠECH
PRODEJNÍCH MÍSTECH E-VSTUPENKY

ENERGETICI VYZÝVAJÍ K OKLEŠTĚNÍ STROMŮ POD VEDENÍM

Současné období vegetačního klidu je vhodné k oklešťování stromů v ochranných pásmech distribuční soustavy Skupiny ČEZ. Energetici proto upozorňují všechny vlastníky pozemků na to, aby v těchto dnech začali odstraňovat ze svých stromů či porostů větve, které zasahují do blízkosti vedení elektrického napětí.

Povinnost, dodržovat ochranné pásmo kolem vedení elektrického napětí, vyplývá pro vlastníky pozemků z energetického zákona. Pokud tuto povinnost vlastníci nedodrží, má provozovatel distribuční soustavy právo vstoupit na jejich pozemky a zásah do zeleně provést sám.

Velikost ochranného pásma se liší podle typu vedení. Proto se šíře nutné plošné prořezávky pohybuje od jednoho do třiceti metrů, a to na obě strany od vedení. U napětí od 1 kV do 35 kV je to pro vodiče bez izolace 7 metrů, pro vodiče s izolací základní 2 metry a pro závěsná kabelová vedení 1 metr. U napětí nad 35 kV do 110 kV musí být zachováno ochranné pásmo 12 metrů, nad 110 kV do 220 kV 15 metrů. V ochranném pásmu nadzemního vedení pak nesmí porost přesahovat výšku tří metrů. Pokud vlastník pozemku po upozornění neošetří porosty tak, aby bylo dodrženo ochranné pásmo v okolí nadzemního vedení, vystavuje se dle energetického zákona možnosti finanční sankce.

Zatímco u lesních porostů a náletových dřevin na planinách pod nadzemním vedením lze provádět „ochrannou prořezávku“ celoročně, v případě mimoletních porostů jsou k tomu určeny výhradně měsíce říjen až březen, tedy období takzvaného vegetačního klidu. Jestliže nastane havarijní situace, například že větve zkratují vedení, lze na pozemek vstoupit bez předchozího upozornění a zásah do zeleně provést okamžitě.

Ms Andělka - Ves

Pořádá taneční zábavu

POSLEDNÍ LEČ

V sobotu 16.11.2019

od 20.00 hodin

v sále pohostinství POD LÍPOU ve VSI

Bohatá tombola a příjemná zábava ke které hraje skupina ORJON

Výborná myslivecká kuchyně

Vstupné 100 Kč

Předprodej vstupenek: Rudolf Štrbák tel. 721870619

ANDEL
STRÁŽNÝ

Informace pro osaměle žijící seniory i jejich děti **Anděl Strážný hlídá bezpečí a zdraví 24 hodin denně**

Jak umožnit a zpříjemnit život seniorů co nejdéle ve známém, tedy domácím prostředí? Když jsou dva, mohou si pomoci, horší je situace seniorů osamělých. Přejde krizová situace – zhoršení zdravotního stavu, dezorientace, fyzické napadení na ulici apod. Jednou z nejobávanějších situací u seniorů bývá pád, následná bezmoc, někdy i bolest. Minimálně jednou ročně jich upadne 30% a s věkem riziko stoupá.

Nabízíme jednoduchý a moderní způsob ochrany zdraví a bezpečí – tíšňovou péči.

- Klient nosí na ruce monitorovací zařízení, které je napojeno na dispečink Anděla Strážného.
- Při stisknutí SOS tlačítka (v případě pádu automaticky) zařízení lokalizuje polohu systémem GPS a spojí se s dispečinkem, který vyhodnotí situaci a vyšle na místo potřebnou pomoc – kontaktní osobu, výjezdovou službu, záchrannou službu nebo hasiče či policii.
- Nezbytnou pomoc tedy dokážeme zajistit okamžitě a kdekoli.

Monitorovací zařízení s detekcí pádu zapůjčujeme jako jediní v ČR bezplatně.

Chcete vyzkoušet službu tíšňové péče na jeden měsíc zdarma?

Volejte 603 563 060 nebo pište na poptavka@andelstrazny.eu.

Více informací najdete také na www.andelstrazny.eu

Zveme Vás na

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

*V sobotu 30. listopadu od 16 hodin
před Obecním úřadem v Černousích*

Poslechneme si vánoční koledy a společně rozsvítíme vánoční stromek
K občerstvení bude punč, čaj, káva a zvěřinový gulášek od myslivců ze Vsi
Pokud se chcete pochlubit svým pekařským uměním, přineste něco na ochutnání
Vánoční koledy nám zazpívá pěvecký sbor pod vedením paní Jiřiny Šikolové

Všechny srdečně zve Obec Černousy

Sbor dobrovolných hasičů Ves

zve všechny děti a rodiče na

MIKULÁŠSKOU NADÍLKU

*Mikuláš s čerty za vámi přijdou v sobotu 7.12.2019 v 16:00 hodin
v hospodě U Kaštanu v Černousích
a donesou všem hodným dětem z obce balíček s dobrůtkami.*

*Pro děti bude i malé občerstvení
a k čertovskému řádění pěkná hudba.*

Za podpory obce Černousy a MS Andělka - Ves

UDÁLOST MĚSÍCE

VZPOMÍNKA NA SAMETOVOU REVOLUCI V LIBERCI

Jak probíhal převrat v tehdy Československé socialistické republice si v průběhu listopadu připomene celá naše zem. I v našem kraji se chystá mnoho akcí na připomenutí 30. výročí sametové revoluce. Jejich přehled je k dispozici na webových stránkách [Libereckého kraje](#).

Na náměstí Dr. E. Beneše v Liberci bude od 4. do 19. listopadu k vidění tematická výstava fotografií na panelech, na jejichž realizaci se významně podíleli žáci Střední školy Kateřinky – Liberec. Její slavnostní vernisáž se bude konat 17. listopadu od 10 hodin. Vernisáž zahájí celodenní program na náměstí, který bude věnován vzpomínce na události revoluce a doby bezprostředně po ní v Liberci. Bude také odhalen objekt připomínající významnou událost roku 1989.

Sedmnáct zastavení listopadu je název komponovaného pořadu k 30. výročí listopadu 1989, který uvede Divadlo F. X. Šaldy 17. listopadu 2019 v 17 hodin a 11 minut. Pořad bude obsahovat jak hudbu, tanec i filmové

záznamy z událostí listopadu 1989 v Liberci, tak svědectví přímých účastníků. V divadle také bude pokřtěna nová kniha s názvem *Liberec 89, sametová revoluce*. Vzpomínkový večer pořádá spolek G300 ve spolupráci se Statutárním městem Liberec a za podpory Libereckého kraje a Ministerstva kultury ČR. Pořad bude v přímém přenosu vysílán na velkoplošnou obrazovku na náměstí Dr. E. Beneše. ←

Text: Květa Šírová

*Foto: pohled na účastníky manifestace v Liberci, kteří se na tehdejší Mírové náměstí nevešli a zaplnili i přilehlé ulice
Foto: Milan Drahoňovský*

NA KRAJI

DNY GIS V LIBERCI PO DEVATENÁCTÉ

Oblíbená akce, kde je možné se seznámit s geografickým informačním systémem, a to formou interaktivních stanovišť, posterů a zajímavých přednášek, se bude konat ve dnech 12. až 14. listopadu 2019 v prostorách budovy G Technické univerzity v Liberci. V letošním roce bude zaměřena zejména na mapování vody a sucha. Třídenní dopolední program Dnů GIS bude tradičně věnován žákům základních středních a vysokých škol, podvečerní program pak bude zaměřen i na širokou veřejnost. V rámci akce se uskuteční také výtvarná soutěž. Veškeré informace o konání Dnů GIS včetně možnosti přihlášení pro školy jsou k dispozici na dnygis.tul.cz.

VEŘEJNÁ PROJEDNÁVÁNÍ STRATEGIE ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021+

Od poloviny roku 2018 probíhají práce na tvorbě základního strategického dokumentu pro území Libereckého kraje, a to Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+. Do procesu zpracování tohoto dokumentu je zapojeno přibližně 300 lidí z řad odborné i laické veřejnosti, a to formou 15 pracovních skupin. Návrh dokumentu bude představen a projednáván od konce listopadu do poloviny prosince 2019 na deseti místech na území kraje. Bližší informace k termínům projednávání i vlastnímu dokumentu jsou umístěny na webových stránkách www.kraj-lbc.cz/srlk.

ŽENOU REGIONU LIBERECKÉHO KRAJE JE KAMILA DVOŘÁKOVÁ

Kamila Dvořáková si ocenění Žena regionu převzala v Oblastní galerii Liberec za přítomnosti všech finalistek soutěže a představitelů Libereckého kraje. Foto: Jaroslav Appeltauer.

Vítězkou jubilejního desátého ročníku prestižního ocenění Žena regionu se za Liberecký kraj stala Kamila Dvořáková, zakladatelka projektu na podporu malých výrobců Koza z Mimoně. V hlasování veřejnosti obdržela v konkurenci dalších devíti finalistek z Libereckého kraje nejvíce hlasů. Projekt Koza se zaměřuje na originální

bytové doplňky, nákupní i volnočasové tašky, plyšové hračky a další. Svou kvalitní prací z kvalitních materiálů šíří nová Žena regionu dobré jméno české práce za hranice kraje i České republiky. Ve volném čase se Kamila zabývá charitativní činností v oblasti útulků pro kočky a aktivně podporuje programy kastrací venkovních koček.

LIBERECKÝ KRAJ SBÍRÁ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY

Vložit informace o připravovaných záměrech či projektech a následně získávat důležité informace ohledně financování projektů, či jiných vyhlášených výzvách z evropských, národních, nebo krajských zdrojů je nyní možné díky RAP 2020. Jedná se o databázi projektových záměrů Regionálního Akčního Plánu (RAP) Libereckého kraje, který mapuje připravenost a možnosti osob či institucí realizovat své projekty, nejen z Evropských strukturálních fondů, ale také prostřednictvím národních či krajských finančních zdrojů. Díky tomuto mapování lze snadněji identifikovat požadavky a potřeby kraje pro alokaci finančních prostředků a efektivnější rozvoj celého regionu. Zaregistrovat se do databáze může každý, a to na rsk@kraj-lbc.cz.

DEMOLICE V RALSKU POKRAČUJÍ

Liberecký kraj převzal v roce 2007 od státu část vojenského prostoru Ralsko. Nyní se v něm nachází ještě několik desítek objektů v havarijním stavu. Kraj i letos bude pokračovat v jejich demolici, protože chce z tohoto prostoru vytvořit bezpečné a čisté místo. V roce 2019 vyšly bourací práce doposud na necelých 6 milionů korun. Do konce roku kraj zbourá ještě dalších 10 nevyhovujících budov za téměř 9 milionů korun. Celkem jsou letošní náklady na likvidaci zchátralých objektů bezmála 15 milionů. Od roku 2011 bylo ve vojenském prostoru Ralsko zbouráno 26 objektů. K zemi šel například Kulturní dům, Generální štáb, dvě kotelny a další přidružené objekty.

INVESTUJTE POD JEŠTĚDEM

Liberecký kraj provozuje bezplatný portál s názvem Investuj pod Ještědem. V databázi je průběžně aktualizovaný seznam brownfields, greenfields a dalších investičních příležitostí, které jsou v Libereckém kraji k dispozici. Portál obsahuje aktuální informace pro investory, nabídku poradenství, spolupráce a podporu při hledání lokality pro investice. Více na <https://investujpodjestedem.cz/>. ←

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Vzpomenete si, co jste dělali 17. listopadu 1989?

MICHAEL CANOV (SLK)

Svobodná Evropa vysílala o smrti studenta M. Šmída. Trénoval jsem v Chrastavě fotbalové žánky a zařídil jsem, že se na začátku utkání další den držela minuta ticha. Následovalo zapojení do protestů, účast na generální stávce a zakládání OF v Chrastavě.

ROMAN BARAN (ANO 2011)

V tu dobu jsem byl na vojně. Ten večer jsem měl jít do služby, ale rozkazem šel někdo jiný, protože jsem byl vysokoškolák. 18. listopadu nás (bývalé vysokoškoláky) zavřeli do tělocvičny a tam jsme byli pět dní. Následující měsíc jsme nesměli do služby, na vycházky a neměli přístup ke zbraním.

JOSEF ŠEDLBAUER (ZPLK)

Byl jsem na studentské demonstraci v Praze na Albertově.

VÍT NĚMEČEK (ODS)

17. 11. 1989 jsem byl ve službě na chirurgickém oddělení. Dodnes si vzpomínám, že o nepokojích a střetu demonstrantů s policií jsem se poprvé doslechl z rádia na sádrovně jablonecké nemocnice, kde jsme ošetřovali dítě se zlomeninou bérce.

JAN MEČL (ČSSD)

17. listopadu 1989 jsem po ukončení medicíny povinně sloužil jako lékař četař absolvent u stíhacího letectva protivzdušné obrany státu. Tento den jsme měli školení v Praze a tak jsem události na Národní třídě přímo zaznamenal, i když ve vojenské uniformě.

RADOVAN VÍCH (SPD-SPO)

17. listopad 1989 je pro mě osobně vzpomínka na brutální zásah represivních složek proti našim lidem v boji za demokracii. Touhu po rozsáhlých politických změnách ale následně zhatila amnestie prezidenta Václava Havla, jeho likvidace domácího zbrojního průmyslu, kterou dorazily privatizační kauzy.

MILOŠ TITA (KSČM)

Vlastně ano, jako posluchač dálkového studia VŠDS v Žilině jsem se připravoval na zkoušky a konzultace, které jsme měli naplánované v Praze na dny 20. a 21. 11. 1989. Prostě všední den pracujícího – studujícího za své.

←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1 | Milan Drahoňovský, autor mnoha publikací o přírodních památkách naší republiky, ale zároveň reportážní fotograf s velkou praxí v regionálních novinách. Foto: archiv M. Drahoňovského.

2 | Trio porotců zleva: Milan Drahoňovský, Miloš Kirchner a Zdeněk Lín při besedě s účastníky fotografické soutěže pořádané v rámci Krajských slavností v Jablonci nad Nisou v roce 2010. Foto: archiv LK.

OSOBNOST KRAJE

MILAN DRAHOŇOVSKÝ

Fotograf a liberecký patriot, který prožil sametovou revoluci v Liberci. Na rozdíl od většiny obyvatel republiky měl při ruce fotoaparát, kterým dění kolem převratu v tehdy Československé socialistické republice zaznamenal. Z těchto chvil vydal v roce 1990 společně s Pavlem Michalem unikátní brožuru s fotografiemi. Dnes je s kolegou Lubošem Tlustým jedním z největších vydavatelů kalendářů a pohlednic v kraji a vlastní rozsáhlou fotobanku přírodních krás i památek našeho kraje.

Jaká byla atmosféra převratu v Liberci? Měl jste strach? Nikdo vlastně nevěděl, jaký bude výsledek?

Strach jsme samozřejmě měli, ale byli jsme mladí a šli jsme do toho po hlavě. Moc jsme si to nepřipouštěli. Naše generace nezažila perzekuce padesátých let, toto období nám bylo režimem zatajované. Člověk to sice z doslechu věděl, ale neměl to nijak historicky podložené. Atmosféra těch dní byla ale úžasná. Poznával jsem spoustu nových skvělých lidí, chodili jsme do divadel, kde vystupovaly různé osobnosti. Veřejně se potkávali lidé, to před tím vůbec nebylo možné.

Jak jste se o dění v Praze dozvěděl?

O událostech v Praze jsem se dozvěděl až v pondělí 20. listopadu 1989. V neděli večer jsem se vracel z Českého ráje z chalupy a vzhledem k tomu, že to byla doba bez mobilů, tak se informace nešířily tak rychle. V pondělí ráno jsem vyšel z domova na dnešní Masarykovu třídu (tehdy Leninovu) a vidím průvod studentů. To byl první průvod a moje první fotografie, jak šli studenti ze stavební průmyslovky. Pracoval jsem tehdy jako fotograf novin Vpřed. V redakci už se vědělo, co se stalo v Praze. Přišly i zprávy, ať do Prahy na manifestace nejezdíme, že na příjezdech

do hlavního města stojí Veřejná bezpečnost a nikoho do města nepouští. Byla to záměrně vypuštěná dezinformace STB, aby zabránili protestům proti režimu. Z liberecké redakce jsme byli tři, kteří se do dění zapojovali, Milada Medková, Jarda Sedlák a já, který to všechno fotil.

Setkal jste se i s negativními reakcemi na změnu režimu?

Revoluce trvala několik týdnů. Pro mě byl hlavní zlom, když do Liberce přijel Karel Kryl. Když už režim pustil Kryla koncertovat studentům do Liberce, nestřílelo se a nezasahovala policie, tak byl asi opravdu konec vlády komunistů. Devět dní po sedmáctém listopadu se konala generální stávka, to už bylo vše úplně jinak. Negativní reakce v podstatě nebyly. Lidí měli strach jen ze začátku. Spousta lidí na náměstí raději ani nešla. Kamarádi se mě ptali, jestli se nebojím. Starší lidé byli rezervovaní, ale zároveň nadšení. Až trochu později přišli mezi nás a radovali se. V to pondělí, kdy byla první manifestace v Liberci, ještě nikdo moc netušil, že se opravdu něco děje a že to bude mít takový dosah.

V průběhu událostí asi nebylo příliš času na odpočinek. Spal jste vůbec?

Spal. Měli jsme napilno, ale byla jiná doba. V novinách to chodilo úplně jinak než teď. Noviny vycházely dvakrát v týdnu. V pondělí se napsal článek, do večera jsem k němu musel dodat fotky a v úterý noviny vycházely. Pokud se ale článek nedostal do tiskárny včas, tedy do tří hodin do odpoledne nebo chyběly fotky, tak vyšel až v pátek. Víc se toho dělo na ulici, než v novinách.

Z množství fotografií, které jste pořídil, je nějaká, která vám utkvěla v paměti?

Fotek bylo hrozně moc. Pomohli mi kamarádi z Kalendáře Liberecka, kteří věnovali strašně moc času jejich skenování. Díky tomu jsou snímky k dispozici jak pro výstavy, tak pro vydání nové knihy s názvem *Liberec 89, sametová revoluce*, která bude pokřtěna v rámci oslav 30. výročí revoluce. Fotografie pro publikaci jsme vybírali podle vypovídacích schopností, ale také podle toho, zda se nám podařilo identifikovat místnosti nebo lidi, kteří na nich jsou. Kniha je plná akčních záběrů a příběhů konkrétních lidí. Je tam například fotografie, kdy kamarádi z Kailova vrchu sundávají jednu z posledních rudých hvězd na Základní škole U Soudu v Liberci. Na pořízení snímku si mě vyžádali.

Jaká byla doba po revoluci?

Po revoluci jsem pracoval ještě dva roky v redakci, až do chvíle, než začaly vycházet bulvární plátky a než byly naše noviny zprivatizovány. Tu dobu nejlépe charakterizuje výrok, že šlo o čestnou privatizaci, protože pro ni hlasovali i ti, které nepodplatili. Šikovná lidé šli do privatizací, další do soukromého podnikání. V té době ale moc nešly sehnat prostory pro podnikání ani telefonní linky. Muselo se upláctet, aby tyhle, dneska naprosto běžné věci fungovaly. Spouště lidí se podařilo rychle zbohatnout. Dva roky jezdili v drahých autech a třetí rok se vraceli ke svým původním profesím, protože všechny peníze utratili... Obchody se dařily díky známým. Všechno bylo předražené, hlavně nemovitosti. Nebyl žádný internet, kde by sledovaly veřejné zakázky. Když jste si chtěla domluvit pracovní schůzku, nechala jste vzkaz na záznamníku a doufala, že se vám někdo ozve. ←

Autorka rozhovoru: Květa Šírová

1

KRAJEM

JAK ŠEL ČAS S BENEŠOVÝM NÁMĚSTÍM V LIBERCÍ

Náměstí Dr. E. Beneše je asi nejvíc událostmi exponovaným místem v Libereckém kraji, místem, kde se psala historie. Lidé se na náměstích, srdcích měst, shromažďují po staletí. Připomeňme si proto, jak šel čas v průběhu 20. století. Dalo by se říct, že historii minulého století začala psát sama dominantna náměstí – budova radnice. Ta sice byla dostavěna již v 19. století, ale téměř na jeho konci. Veřejnost si novou stavbu v plné kráse mohla poprvé prohlédnout na Velikonoce 2. a 3. dubna 1893. Radnice je postavena podle návrhu vídeňského architekta Franze Neumanna. Základní kámen byl položen 30. září 1888. Stavbu prováděla tehdy známá firma Sachers a Gärtner. 22. září 1891 byla na vrcholu hlavní věže vztyčena socha plechového rytíře.

Náměstí zažívalo ve své historii veselé i napjaté chvíle. Mnoho lidí na jeho dlažbě přišlo o život. Pamětníci jistě vzpomenou na události 21. srpna 1968, kdy po vpádu armád spřátelených zemí Varšavské smlouvy přišlo na náměstí před libereckou radnicí o život několik lidí a mnoho jich bylo zraněno. Na zdi radnice tuto událost připomíná plastika znázorňující kus tankového pásu se jmény obětí od akademického sochaře Jiřího Gdovína. Sovětský tank tehdy při neopatrné

manipulaci narazil do podloubí domu a pod troskami domu zahynuli tři lidé. Další se stali obětí zběsilé střelby. Tyto okamžiky připomínají už jen fotografie tanků a vyděšených lidí, které zachytil liberecký fotograf Václav Toužimský. Za snímky obdržel v roce 2018 Poctu hejtmana Libereckého kraje.

Naštěstí ale „Benešák“ pamatuje i chvíle šťastné, kdy v naší zemi opět zavládla svoboda. Psal se listopad 1989 a na náměstí od Technické univerzity v Liberci přišli studenti, kteří protestovali proti komunistickému režimu. Sešlo se tolik mladých lidí, že 21. listopadu se na náměstí nevešly a zaplnily i přilehlé ulice. Manifestace, která byla původně ohlášena jako ekologická, přerostla ve spontánní akci na podporu studentů. Mítinky se pak opakovaly každý večer.

Od té doby se na náměstí shromažďují lidé spíše za účelem pobavení se či připomenutí historických událostí. Konají se zde trhy u příležitosti svátků vánočních, velikonočních, či jiných svátků, které doprovází kulturní program. Lidé se zde také schází, aby vzpomenuli na oběti minulých režimů a vzdali čest jejich památce. Stane se tak i 17. listopadu 2019 na 30. výročí sametové revoluce. ←

Text: Květa Šírová

- 1 | 1989 – generální stávka v Liberci. Foto: Milan Drahoňovský.
- 2 | 1909 – Alstadter Platz, dnes Náměstí Dr. E. Beneše. Pohlednice z roku 1909. Pohlednice převzata z www.fotohistorie.cz.
- 3 | 1938 – před libereckou radnicí – poslední nástup sudetoněmeckého Freikorpsu před tím, než byl rozpuštěn. Foto převzata z www.liberecky.denik.cz.
- 4 | 1939 – německá okupační vojska přijela do Liberce. Foto převzata z www.libereckadrba.cz.
- 5 | 1968 – sovětský tank bourá podloubí na Benešově náměstí v Liberci. Asi nejznámější fotografie z 21. 8. 1968 od Václava Toužimského.

2

3

4

5

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 11/2019 vyšlo 1. listopadu 2019, uzávěrka byla 15. října 2019.

magazin.kraj-lbc.cz www.facebook.com/krajlk